

РОЗРОБКА ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО МЕХАНІЗМУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

ШЕЛЕНКО Д. І.

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри обліку і аудиту

ДВНЗ Прикарпатський національний університет

м. Івано-Франківськ, Україна

Функціонування сільськогосподарських підприємств різних організаційно-правових форм в аграрній сфері України та підвищення їх ефективності неможливі без відповідного внутрішнього механізму розвитку сільськогосподарських підприємств. Розробка та впровадження внутрішнього механізму сільськогосподарських підприємств є надзвичайно відповідальна частина економічної роботи до якої належить: стратегічне та тактичне управління, елементи забезпечення розвитку сільськогосподарських підприємств, отримання результативних показників, моніторинг результатів розвитку та забезпечення напрямків розвитку. Від того як він буде організований в значній мірі залежатиме фінансовий стан підприємства, його ділова репутація та конкурентоздатність.

Ефективність дії внутрішнього механізму сільськогосподарських підприємств, забезпечується взаємодією кожного з його елементів для досягнення прогностичних результативних показників: урожайності культур, продуктивності тварин і птиці, витрат виробництва на одиницю продукції, прибутковості та рентабельності. Внутрішній економічний механізм сільськогосподарських підприємств, по-перше не може реалізуватися самостійно, відокремлено від виробничих процесів, по-друге в кризових умовах при неоднаковому поєднанні його елементів він впроваджуватиметься не ефективно.

Розробка та впровадження механізму розвитку сільськогосподарських

підприємств передбачає три етапи (рис. 1).

Впровадження механізму розвитку організаційно-правових форм сільськогосподарських підприємств може включати три етапи, які мають забезпечувати досягнення прогностичних показників діяльності підприємств, раціональне використання наявних ресурсів, ефективне функціонування підприємств у ринкових умовах, забезпечення вимог екології та соціального захисту працівників.

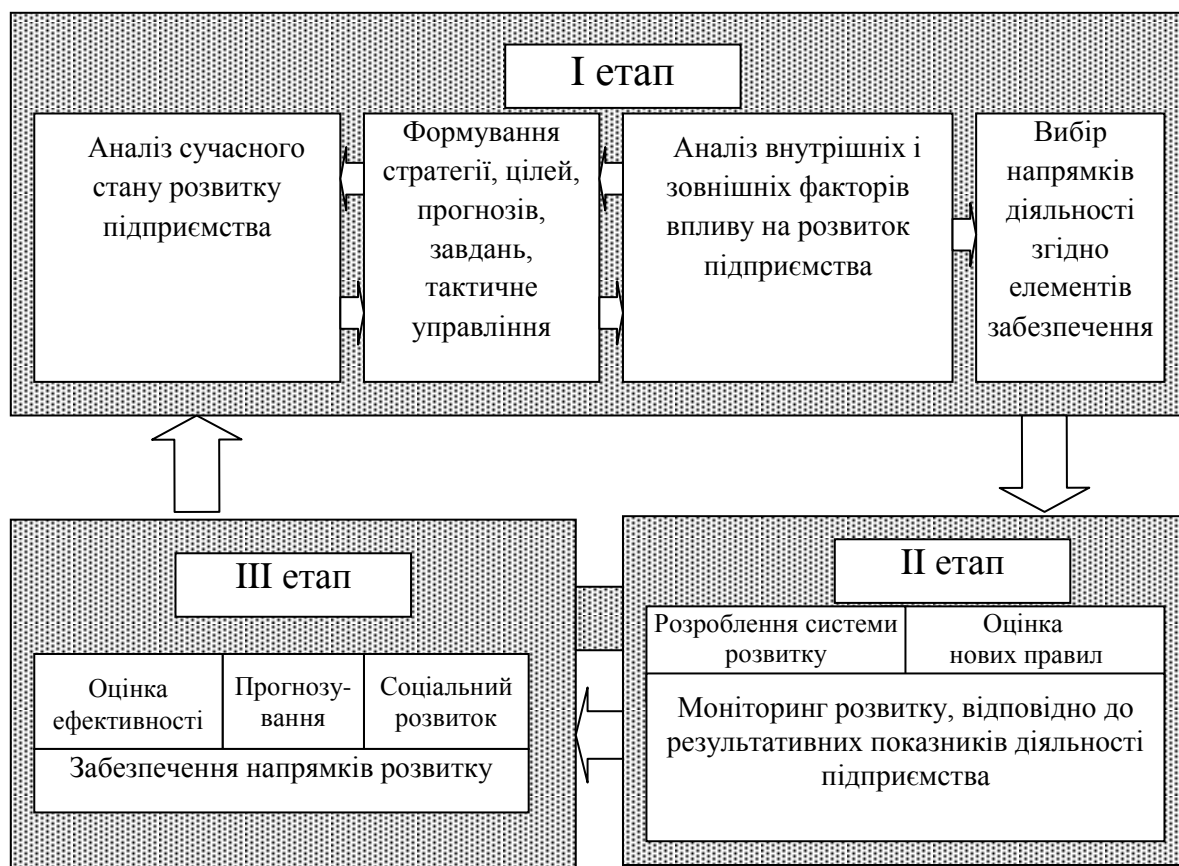

Рис. 1. Етапи впровадження механізму розвитку організаційно-правових форм сільськогосподарських підприємств*

* Джерело: власна розробка автора

Для забезпечення очікуваних результатів від внутрішнього економічного механізму розвитку сільськогосподарських підприємств, необхідно пристосувати їх роботу до природно-кліматичних умов та ринкового

середовища, виходячи з цього застосовувати та впроваджувати нові технології, ефективно використовувати ресурсний потенціал звертаючи увагу на соціальну захищеність працівників та стабільність праці. Як вважають, Н.І. Михайлюк, Л.Я. Балаш та Р.Р. Антонюк економічний механізм функціонування сільськогосподарського підприємства є результатом впливу зовнішнього і внутрішнього середовища на які діє система економічних відносин [1, с. 165]. Тобто саме вдало продуманий механізм виступає вирішальним фактором успішності сільськогосподарського підприємства та є ефективним важелем при досягненні обраної мети його функціонування.

На роботу внутрішнього економічного механізму розвитку сільськогосподарських підприємств різних організаційно-правових форм впливає внутрішнє та зовнішнє середовище.

Зовнішнє середовище охоплює економічні відносини із державою, банківськими установами, страховими організаціями, постачальниками, споживачами, замовниками сільськогосподарської продукції, науково-дослідними установами, контактними аудиторіями, конкурентами, закладами оптової та роздрібною торгівлі, посередниками, засобами масової інформації.

Зовнішнє середовище включає об'єднання елементів і чинників, які мають прямий чи непрямий вплив на поведінку підприємства. Внутрішнє середовище, на відміну від зовнішнього, носить безпосередній вплив на поведінку підприємства і спроможне її контролювати [2, с. 42].

Щодо елементів внутрішнього середовища можна віднести: стратегічне та тактичне управління розвитку, ефективне використання ресурсів, фінансова спроможність підприємства, взаємозв'язки між підрозділами, планування діяльності, контроль результатів, визначення напрямів розвитку сільськогосподарських підприємств на перспективу.

Основним чинником дієвості економічного механізму, за твердженням А. А. Постола, виступає схильність людей відчувати економічні стимули, з метою ефективного управління економікою сільськогосподарських підприємств [3, с. 36-37].

Внутрішній економічний механізм сільськогосподарських підприємств різних організаційно-правових форм включає питання раціонального використання матеріальних трудових і фінансових ресурсів в той же час не знижуючи інші важливі показники, які сприяють підвищенню якості вироблюваної продукції.

На внутрішній економічний механізм розвитку сільськогосподарських підприємств різних організаційно-правових форм важливий вплив має форма власності, а саме структура капіталу підприємства, від якої залежить фінансова стійкість підприємства та розподіл прибутків.

При важливості оцінки система внутрішнього економічного механізму сільськогосподарських підприємств різних організаційно-правових форм, в центрі завжди виступатимуть економічні взаємовідносини між різними ланками управління, ефективне вирішення яких повинно досягатися із врахуванням правильно побудованої системи стратегічного та тактичного управління.

Головною перешкодою формування внутрішнього економічного механізму розвитку сільськогосподарських підприємств різних організаційно-правових форм у ринковому середовищі є те, що вони функціонують у нерівних соціально-економічних умовах, за рахунок діяльності агрохолдингів і диктування ними правил на ринку.

Створення дієвого внутрішнього економічного механізму сприятиме формуванню раціональних підходів до управління сільськогосподарськими підприємствами різних організаційно-правових форм у кризових умовах.

Використана література:

1. Михайлюк Н.І., Балаш Л.Я., Антонюк Р.Р. Вдосконалення організаційно-економічного механізму функціонування сільськогосподарських підприємств. Організаційно-економічний механізм підвищення соціально-економічної ефективності функціонування АПК Західного регіону України:

кол. монограф. за ред. П.С. Березівського. Львів: Український бестселер. 2011. С. 165-179.

2. Петришин Л.П. Економічна поведінка сільськогосподарських підприємств: теорія, практика, середовище. Монографія. Львів: Ліга-прес, 2017. 388 с.

3. Постол А. А. Механізми та інструменти розвитку великих аграрних підприємств: теорія, методологія, практика: дис. ... доктора екон. наук : 08.00.04 / Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка. Харків. 2018. 389 с.